

Sygn. akt VIII C 1020/18

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko P. N.

o zapłatę 1.127,30 zł

1. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.127,30 zł (jeden tysiąc sto dwadzieścia siedem złotych i trzydzieści groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 maja 2017 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 334 zł (trzysta trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 1020/18

## UZASADNIENIE

W dniu 8 listopada 2017 roku powód (...) Spółka Akcyjna w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko P. N. przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie powództwo o zasądzenie kwoty 1.127,30 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 maja 2017 roku do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 10 kwietnia 2017 roku zawarł z pozwaną umowę najmu samochodu marki N. (...) o nr rej. (...), który to pojazd został pozwanej wydany. Umowa została zawarta w związku z kolizją drogową, w której pozwana została poszkodowana, a sprawca zdarzenia posiadał ubezpieczenie w T.U. (...). Wynajmując pojazd pozwana złożyła oświadczenie upoważniające powoda do obioru stosowanego odszkodowania od ubezpieczyciela. Planowanym terminem zwrotu samochodu był dzień 11 kwietnia 2017 roku, umowa została jednak przedłużona do dnia 8 maja 2017 roku, za który to okres towarzystwo ubezpieczeń uznało swoją odpowiedzialność. Pozwana wezwana do zwrotu pojazdu w dniu 8 maja 2017 roku uczyniła to dopiero w dniu 13 maja 2017 roku. Zgodnie z zawartą umową za każdą kolejną rozpoczętą dobę bezumownego korzystania z pojazdu zastępczego wynajmujący naliczał karę umowną w wysokości 100 zł, zgodnie z pkt 45 lit. i) regulaminu. W następstwie powyższego na pozwaną została wystawiona faktura na kwotę 627,30 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego w okresie od 8 do 13 maja 2017 roku oraz nota obciążeniowa na kwotę 500 zł. Dokumenty te zostały doręczone pozwanej w dniu 22 maja 2017 roku, co wobec zastrzeżonego w ich treści 7-dniowego terminu płatności oznacza, że od dnia 30 maja 2017 roku pozwana pozostaje w zwłoce. **(pozew k. 1-4)**

W dniu 28 listopada 2017 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieście w Warszawie wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, zaskarżyła sprzeciwem w całości. Pozwana podniosła zarzut niewłaściwości miejscowej i wniosła o oddalenie powództwa w całości. Zarzuciła, że powód nie wykazał, aby umowa najmu obowiązywała po dniu 11 kwietnia 2017 roku oraz że nie uzyskał od ubezpieczyciela świadczenia. Ponadto wskazała, że przewidziana w umowie klauzula przewidująca odpowiedzialność najemcy za nieuregulowanie należności przez dłużnika na rzecz cesjonariusza, ma charakter abuzywny. **(nakaz zapłaty k. 32, sprzeciw k. 36-39)**

Postanowieniem z dnia 21 marca 2018 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie stwierdził swą niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi. **(postanowienie k. 54-54v)**

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał powództwo w całości. Uzupełniająco wyjaśnił, że w przypadku najmu z OC sprawcy niemożliwym jest jednoznaczne określenie czasu obowiązywania umowy, dlatego też na gruncie przedmiotowej umowy strony zawarły ją na symboliczny jeden dzień. Po jego upływie pozwana w dalszym ciągu korzystała z pojazdu zastępczego, co prowadzi do wniosku, że doszło do milczącego przedłużenia umowy najmu w myśl art. 674 k.c. Ubezpieczyciel podjął decyzję o refundacji kosztów pojazdu zastępczego za okres do dnia 8 maja 2017 roku, dlatego też powód podjął próby kontaktu z pozwaną mające na celu powiadomienie jej o konieczności zwrotu pojazdu, które jednak nie przyniosły pozytywnego skutku. Pozwana nie odbierała połączeń telefonicznych, a gdy udało się nawiązać połączenie poinformowała ona rozmówcę, że przebywa poza granicami kraju i nie może zdać auta. Jednocześnie pozwana złożyła podpis pod protokołem zdawczo-odbiorczym, co przeczy jej twierdzeniom, jakoby po dniu 11 kwietnia 2017 roku nie korzystała z samochodu. **(odpowiedź na sprzeciw k. 64-65v)**

Na rozprawie w dniu 14 maja 2019 roku pełnomocnik powoda nie stawiał się. Pełnomocnik pozwanej podtrzymał stanowisko wyrażone w sprzeciwie. **(protokół rozprawy k. 78)**

#### **Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:**

W dniu 1 kwietnia 2017 roku pozwana P. N. brała udział w kolizji drogowej, której sprawca był ubezpieczony w zakresie OC w (...) S.A. Pozwana zgłosiła szkodę ubezpieczycielowi sprawcy, a następnie w związku z uszkodzeniem jej pojazdu zawarła w dniu 10 kwietnia 2017 roku z powodem umowę najmu samochodu zastępczego. Na mocy przedmiotowej umowy pozwana wynajęła samochód marki N. (...) o nr rej. (...). Stawka dobową została w umowie określona na kwotę 125,46 zł. Z uwagi na brak wiadomości odnośnie okresu likwidacji szkody umowa została zawarta do dnia 11 kwietnia 2017 roku z opcją jej przedłużenia. Jako godzinę zdania auta strony ustaliły 12:00.

W dniu zawarcia umowy pozwana złożyła oświadczenie, mocą którego przeniosła na powoda prawo do bezpośredniego występowania w jej umieniu do ubezpieczyciela realizującego postępowanie likwidacyjne w sprawie uzyskania wszelkich informacji na temat szkody oraz odbioru świadczenia pieniężnego za wynajmowany pojazd w związku ze szkodą z dnia 1 kwietnia 2017 roku. Oświadczenie to stanowiło cesję wyżej opisanej wierzytelności z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego z polisy OC sprawcy wraz z należnościami ubocznymi. Jednocześnie na wypadek uznania przez ubezpieczyciela braku swojej odpowiedzialności w całości lub w części za zgłoszone roszczenie lub innej podstawy odmowy zapłaty pozwana zobowiązała się do zwrotu nieuregulowanych kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego, określonego na fakturze, w ciągu 7 dni od dnia jej wystawienia. Pozwana złożyła ponadto oświadczenie o konieczności korzystania z pojazdu zastępczego.

W myśl postanowień regulaminu w zakresie najmu samochodów, najemca po zakończeniu umowy najmu zobowiązany jest zwrócić samochód w miejscu i czasie ustalonym w umowie najmu. Opóźnienie w zwrocie samochodu do 59 minut nie powoduje naliczenia dodatkowych opłat. Zwrot samochodu po tym czasie powoduje naliczenie kary umownej zgodnie z pkt 45 lit. i) regulaminu, tj. wartości stawki dobowej określonej w umowie najmu plus 100 zł za każdą rozpoczętą dobę. **(umowa najmu pojazdu zastępczego k. 11-12, oświadczenie k. 13, k. 14, regulamin k. 16-19v)**

Ubezpieczyciel sprawcy przyjął odpowiedzialność z tytułu najmu pojazdu zastępczego wyłącznie za okres do dnia 8 maja 2017 roku i z powyższego tytułu wypłacił powodowi stosowne świadczenie pieniężne. Wobec stanowiska ubezpieczyciela powód podjął działania zmierzające do zdania pojazdu przez pozwaną, które jednak początkowo nie przynosiły rezultatów. Kontakt telefoniczny z pozwaną był utrudniony, a kiedy udało się nawiązać połączenie pozwana twierdziła, że przebywa na wczasach i nie ma możliwości zwrotu auta. Zwrot ten nastąpił dopiero w dniu 12 maja 2017 roku o godzinie 18:15, co pozwana potwierdziła składając podpis pod treścią protokołu zdawczo-odbiorczego. **(protokół zdawczo-odbiorczy k. 20-21, faktura k. 26, wydruk z systemu k. 27)**

W związku z brakiem zwrotu samochodu zastępczego w terminie powód w dniu 15 maja 2017 roku wystawił na pozwaną fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 627,30 zł (5 x 125,46 zł) tytułem wynajmu samochodu N. (...) za okres od dnia 8 do dnia 13 maja 2017 roku (5 dób z uwagi na zdanie pojazdu w dniu 12 maja 2017 roku po godzinie 12:00, co skutkowało rozpoczęciem kolejnej doby najmu), z terminem płatności do dnia 15 maja 2017 roku. Następnie, w dniu 16 maja 2017 roku powód wystawił na pozwaną notę obciążeniową nr 5/05/2017/LO na kwotę 500 zł (5 x 100 zł) tytułem kary umownej za bezumowne korzystanie z samochodu, z terminem płatności 7 dni od daty otrzymania noty. Dokumenty, o których mowa, zostały pozwanej doręczone w dniu 22 maja 2017 roku. **(faktura k. 22, nota obciążeniowa k. 23, potwierdzenie odbioru k. 24-25)**

W piśmie z dnia 20 lipca 2017 roku oraz w wiadomości e-mail z dnia 20 października 2017 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 1.127,30 zł. **(wezwanie do zapłaty k. 28, wydruk z poczty e-mail k. 29)**

Do dnia wyrokowania pozwana nie zapłaciła kwoty dochodzonej przedmiotowym powództwem. **(okoliczność bezsporna)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, których prawdziwość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości Sądu.

### **Sąd Rejonowy zważył, co następuje:**

Powództwo było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie niesporne było, że strony łączyła umowa pojazdu zastępczego marki N. (...) o nr rej. (...), na mocy której pozwana, jako osoba poszkodowana w zdarzeniu drogowym, uprawniona w ramach polisy OC sprawcy szkody do najmu pojazdu zastępczego, wynajęła od powoda przedmiotowy pojazd za stawkę dobową 125,46 zł, początkowo na okres od dnia 10 do dnia 11 kwietnia 2017 roku. Zawierając umowę pozwana m.in. złożyła oświadczenie, mocą którego przeniosła na powoda prawo do bezpośredniego występowania w jej umieniu do ubezpieczyciela realizującego postępowanie likwidacyjne w sprawie uzyskania wszelkich informacji na temat szkody oraz odbioru świadczenia pieniężnego za wynajmowany pojazd w związku ze szkodą z dnia 1 kwietnia 2017 roku. Na wypadek uznania przez ubezpieczyciela braku swojej odpowiedzialności w całości lub w części za zgłoszone roszczenie lub innej podstawy odmowy zapłaty pozwana zobowiązała się do zwrotu nieuregulowanych kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego, określonego na fakturze, w ciągu 7 dni od dnia jej wystawienia. Sąd przyjął jednocześnie, nie dzieląc w tym zakresie stanowiska pozwanej, że umowa najmu zastępczego w rzeczywistości trwała dłużej, aniżeli wynikało to z treści umowy załączonej do akt sprawy. Godzi się przypomnieć, że w myśl treści art. 674 k.c., jeżeli po upływie terminu oznaczonego w umowie albo wypowiedzeniu najemca używa nadal rzeczy za zgodą wynajmującego, poczytuje się w razie wątpliwości, że najem został przedłużony na czas nieoznaczony. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że poszkodowana po upływie okresu oznaczonego w umowie nadal korzystała z pojazdu zastępczego, na co jednoznacznie wskazuje treść protokołu zdawczo-odbiorczego dokumentującego zwrot pojazdu w dniu 12 maja 2017 roku, a wynajmujący do dnia 8 maja 2017 roku włącznie nie sprzeciwił się takiemu stanowi rzeczy. W ocenie Sądu chybione są również twierdzenia pozwanej na okoliczność nieudowodnienia przez powoda stawki najmu, ta wynikała przecież z umowy z k. 11-12 (125,46 zł) i niewątpliwie wiązała strony przez cały okres jej trwania. Podkreślenia wymaga w tym miejscu, że zarówno z treści umowy, jak i postanowień regulaminu nie wynika, aby w związku z przedłużeniem umowy najmu stawka dobową ulegała jakiegokolwiek zmianie. Na podzielenie nie zasługują także

twierdzenia pozwanej, iż powód nie udowodnił okresu, za jaki należny mu jest czynsz najmu oraz że nie uzyskał świadczenia od ubezpieczyciela sprawcy szkody. Pozwana wywodząc powyższe ponownie zdaje się pomijać całkowicie treść protokołu zdawczo-odbiorczego, z którego jednoznacznie wynika data zwrotu pojazdu (12 maja 2017 roku, godzina 18:15). Uwadze pozwanej umknęło również, że powód złożył do akt sprawy fakturę wystawioną na (...) .U. S.A. (k. 26), w której oznaczono okres, za jaki ubezpieczyciel został obciążony najmem pojazdu zastępczego (28 dób). Oczywiście z samej faktury nie sposób wywodzić, że kwota nią objęta została uiszczona, jednak należność ta nie jest przedmiotem żądania powoda w niniejszej sprawie. Jednocześnie nie budzi wątpliwości, że skoro powód obciążył towarzystwo ubezpieczeń kosztem najmu pojazdu zastępczego wyłącznie za okres od dnia 10 kwietnia do dnia 8 maja 2017 roku (do godziny 12:00, oznaczonej w umowie, jako godzina zdania pojazdu), to nie mógł uzyskać świadczenia za dłuższy okres. Niesporne jest również, jak też wynika to z ugruntowanego stanowiska judykatury, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Jednakże, jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28), nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane. Istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 k.c., art. 362 k.c. i art. 826 § 1 k.c.). Na ubezpieczyciela ciąży w związku z tym obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji gwarancyjnej ubezpieczyciela. O ile więc pozwana w związku z poniesioną szkodą była uprawniona do wynajmu pojazdu zastępczego, to okres ten nie był nielimitowany. Ubezpieczyciel sprawcy uznał za zasadną refundację kosztów z w/w tytułu wyłącznie za okres do dnia 8 maja 2017 roku, przy czym pozwana na gruncie niniejszej sprawy nie starała się nawet wykazać, że próbowała ustalić z ubezpieczycielem dłuższy okres najmu, bądź też, że z uwagi na proces naprawy jej samochodu, okres ten winien być dłuższy. Wezwana do zdania auta pozwana nie uczyniła tego w wyznaczonym terminie, a dopiero w dniu 12 maja 2017 roku, na co jednoznacznie wskazuje dokumentacja przedłożona przez powoda. W konsekwencji powód był uprawniony naliczyć stawkę najmu za okres bezumownego korzystania z pojazdu oraz karę umowną za zwrot auta po terminie, uprawnienie to wynikało bowiem wprost z umowy stron. Nie sposób przy tym uznać, aby zapis w oświadczeniu pozwanej z k. 13, iż w przypadku uznania przez ubezpieczyciela braku swojej odpowiedzialności w całości lub w części za zgłoszone roszczenie, pozwana zobowiązuje się do zwrotu nieuregulowanych kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego, miał charakter abuzywny. Zapisy tej treści są powszechnie stosowane przez firmy trudniące się wynajmem pojazdów zastępczych i mają na celu zabezpieczenie finansowe tych podmiotów w sytuacji, w której ubezpieczyciel odmawia przyznania świadczenia odszkodowawczego. Pamiętać należy, że co do zasady najem pojazdu zastępczego rozpoczyna się bądź w dacie szkody, bądź krótko po niej, a więc w okresie, gdy postępowanie likwidacyjne wdrożone przez ubezpieczyciela znajduje się na początkowym etapie. Z reguły w tym czasie nie wiadomo jeszcze, czy ubezpieczyciel przyjmie odpowiedzialność za szkodę, a jeśli nawet, to w jakim zakresie. Gdyby nie kwestionowany zapis umowny, firma oferująca najem pojazdu zastępczego wynajmując auto poszkodowanemu w kolizji brałaby na siebie ryzyko nieotrzymania zapłaty z tytułu świadczonych usług. Na koniec wskazać należy, że pełnomocnik pozwanej nie wyjaśnił w żaden sposób, w czym w jego ocenie przejawia się abuzywność spornego zapisu, co czyni podniesiony przez niego zarzut gołosłownym. Powtórzenia wymaga, że na gruncie niniejszej sprawy mamy do czynienia z sytuacją, w której wyłącznie na skutek inercji pozwanej wynajmowany przez nią pojazd nie został zwrócony w terminie. Oczywiście jest przy tym, że dla oceny zasadności żądania powoda bez znaczenia pozostaje okoliczność, czy pozwana w czasie najmu pojazdu zastępczego przebywała na wczasach, jej powinnością było bowiem upewnienie się przed ewentualnym wyjazdem, że w okresie jej nieobecności będzie mogła nadal korzystać z pojazdu zastępczego.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.127,30 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 maja 2017 roku do dnia zapłaty.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez

względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw.

Strona powodowa wygrała proces w całości, a zatem należy jej się od pozwanej zwrot kosztów procesu w pełnej wysokości.

Na koszty procesu poniesione przez powoda złożyła się kwota 270 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym (§ 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, t.j. Dz.U. 2018, poz. 265), kwota 34 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwota 30 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu.

Dlatego też Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 334 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.